

FIGYELMEZTETŐ JEL LEHET, HA FÉRJE, ÉLET-TÁRSA VAGY BARÁTJA:

- Állandóan leszólja, gorombáskodik Önnel, mások előtt megalázza.
- Megpróbálja elhitetni, hogy Ön ostoba, értéktelen vagy örült.
- Nem engedi, hogy Ön eljárjon otthonról, hogy kapcsolatban legyen barátaival és rokonaival.
- Állandóan féltékenykedik.
- Szexuális tárgyként kezeli Önt.
- Kiszámíthatatlan, robbanékony.
- Összetör, vagy Önhöz vág tárgyakat „dühében”.
- Nem hagyja, hogy Ön pénzt tartson magánál, vagy munkát vállaljon.
- Mindig Önt (vagy másokat) hibáztatja a problémáiért.
- Előző kapcsolatában/kapcsolataiban bántalmazta partnerét.

ÉS/VAGY HA ÖN:

- Retteg a társa dühétől vagy féltékenységétől.
- Már nem találkozik barátaival vagy rokonaival, mert társának nem tetszik velük való kapcsolata, vagy azt mondja, hogy Önöknek nincs szükségük senki másra.
- Rendszeresen aszerint dönt arról, hogy hová megy vagy mit csinál, hogy mit szól ehhez a társa.
- Gyakran úgy érzi, hogy „lábujjhegyen” kell járnia, nehogy felmérgecsse partnerét.
- Alkoholt vagy kábítószerrel fogyaszt, hogy elmeneküljön a fájdalma és kapcsolatuk valósága elől.
- Gyakran kételkedik saját képességeiben, tehetetlennek érzi magát.

FIGYELMEZTETŐ JELEK KÍVÜLÁLLÓK SZÁMÁRA

Az itt felsorolt jelek bármelyike *már önmagában* is bántalmazásra utalhat, és így a bántalmazás megállapításának másodlagos forrásául szolgálhat. Ha barátnőjénél, ismerősénél, rokonánál, páciensénél stb. ezek valamelyikét tapasztalja, segítsen neki azzal, hogy tapintatosan rákérdez, nem bántalmazták-e otthon. Ha ezt túl közvetlennek érzi, adja oda neki ezt a szórólapot.

- Rendszeres sérülések vagy olyan sérülések, amelyeket nehéz megmagyarázni. (Terhes nőknek például gyakran a hasát rúgják vagy ütik. Sok esetben a fizikai bántalmazás éppen a terhesség idején kezdődik.)
- Rendszeres látogatások a háziorvosnál vagy kórházakban

meghatározatlan panaszokkal vagy erős félelemérzettel, látható fizikai sérülések nélkül. Esetleg több spontán vetélés (a hasat érő rendszeres ütések következtében). Pszichiátriai beutalás pánikbetegségek vagy depresszió miatt.

- Szélütés fiatal nőknél, amelyet gyakran a fejre mért erős ütések vagy a nyaki erek fojtogatás által kiváltott sérülése okoz.
- A nő elszigetelése – el van zárva pénztől, telefontól, autótól és a közlekedés minden más formájától, családtól, barátoktól, munkalehetőségektől, továbbképzési lehetőségektől.
- A nő gyakran beszél partnerre „mérgeességéről” vagy „heves természetéről”.
- A nő retteg attól, hogy bármely hatósági befolyással rendelkező személlyel szóba álljon, mivel fél partnerre bosszújától. Esetleg védeni próbálja a bántalmazót a hatóságok előtt.
- A nő félelmében tartózkodik attól, hogy beszéljen partnerre jelenlétében, vagy hogy ellentmondjon neki.
- A nő gyakran menekül otthonából.
- Öngyilkossági kísérletek, gyógyszer – nyugtatók, antidepresszánsok, altatók stb. –, illetve alkoholfüggőség kialakulása (bántalmazott), vagy gyilkossági kísérletek és súlyos fizikai bántalmazás (bántalmazó).
- A bántalmazó nyilvánosság előtt erőszakoskodó, szavaiban bántalmazó viselkedést mutat.
- A férfi testileg és/vagy szexuálisan bántalmazza a gyerekeket.
- A férfi féltékenység rohamai során külső szexuális kapcsolatok fenntartásával vádolja partnerét.
- A férfi azzal próbálkozik vagy fenyegetőzik, hogy feleségét elmeorvosintézetbe zárattja. Önt is megpróbálja meggyőzni arról, hogy felesége elmebeteg.
- A férfi kívülállóknak jelenlétében nyugodt, tiszteletreméltó magatartást mutathat, ám tanúk nélküli helyzetben agresszív. Ha tehát valaki arról panaszkodik, hogy férje/élettársa bántalmazza, Ön azonban „nagyon rendes embernek” ismeri a férfit, ne feltételezze, hogy a nő „túloz”. Az ilyen magatartás gyakori a bántalmazóknál.

Ajánlott olvasmányok: Morvai Krisztina: *Terror a családban.*

Budapest, 1998, Kossuth Könyvkiadó.

NANE Egyesület: *Miért marad?* Budapest, 2006.

Kiadja a NANE Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen Egyesület

1447 Budapest, Pf. 502.; Telefon: 36-1-267-4900

Segélyvonal: 06-80-505-101 szerda kivételével 18⁰⁰–22⁰⁰

info@nane.hu; www.nane.hu

Szabadon fénymásolható!

Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen Egyesület

Párkapcsolaton belüli erőszak

Ne tűrje az erőszakot!

PÁRKAPCSOLATON BELÜLI ERŐSZAK: FELESÉG- ÉS GYEREKBÁNTALMAZÁS

A családon belüli erőszak élete során Magyarországon legalább egymillió nőt és a hozzájuk tartozó gyerekeket érint, mégis általában elhallgatás és tagadás veszi körül. A bántalmazottak félnek, a kívülállók pedig az áldozatokat hibáztatják. Ez pedig nem segít, sőt fenntartja és megerősíti az erőszakot. A figyelemnek ehelyett az erőszakos férj, élettárs felelősségre vonására kellene irányulnia, hiszen a bántalmazás sokszor szabálysértések és súlyos bűncselekmények elkövetését jelenti. **A párkapcsolaton belüli erőszak nem magánügy! Ha Önt vagy gyerekeit bántalmazzák, joga van minden segítségre!**

Az erőszakot elkövető és az erőszakot elszenvedő személyek megítélése körül felhalmozódott tévhitek és előítéletek szövevénye az oka, hogy a beavatkozás és a megelőzés általában elmarad, az áldozatok még annyi segítséget sem kapnak, amennyihez alapvető joguk volna, és amennyit minden hatóságnak kötelessége lenne nyújtani. Az itt következő felsorolások abban igyekeznek segíteni, hogy Ön pontosabban megítélhesse saját vagy rokona, ismerőse házastársi/élettársi kapcsolatát. Ha a leírások további kérdéseket támasztanak Önben, forduljon ingyenes segélyvonalunkhoz!

MIÉRT TŰRIK A NŐK A PÁRKAPCSOLATON BELÜLI ERŐSZAKOT?

Ha az alábbi idézetek úgy tűnnek, hogy akár Ön, akár ismerőse is mondhatná őket, akkor valószínű, hogy Ön/ismerőse bántalmazó kapcsolatban él. Fontos, hogy tisztában legyen lehetőségeivel és jogaival. Olvassa el a szórólapot, és amennyiben további kérdései vannak, hívja segélyvonalunkat!

Gyerekek:

„A gyerekeknek szükségük van apára. Egy erőszakos apa is jobb a semminél.”

Házastársi eskü:

„Azt mondtam, addig maradok a felesége, míg a halál el nem választ. A rossz tulajdonságait is el kell fogadnom.”

Szeretlem:

„Szeretem. Amikor nem durva, boldog vagyok. Ha velem maradok, talán a szerelmem megváltoztatja.”

A valóság letagadása:

„Nem is igazán erőszak, amit velem csinál. Ki lehet bírni. Van, akivel sokkal rosszabb dolgok történnek.”

Szégyenérzet:

„Jobb, ha nem tud erről senki.”

Bűntudat:

„Biztos én tehetek róla. Valamit nem csinállok jól. Megérdemlem, hogy így bánik velem.”

Az önbecsülés hiánya:

„Úgysem találnék nála jobbat. Azt mondja, hogy csúnya vagyok, és ráadásul rossz anya és feleség.”

Félelem:

„Megfenyegetett, hogy ha elhagyom, utánam jön, és megöl engem is és a gyerekeket is.”

Tanult tehetetlenség:

„Úgysem tudok változtatni a helyzetemen, ő erősebb nálam. Senki sem tud segíteni rajtam.”

Hamis felelősségérzet (társadalmi nyomás):

„A családnak mindenképpen együtt kell maradnia. A család összetartása a nők dolga.”

Anyagi függőség:

„Nem lennék képes egyedül eltartani magamat és a gyerekeimet. Egyébként is, hová mehetnék?”

Érzelmi zsarolás:

„Azt mondta, nem tud nélkülem élni, és hogy öngyilkos lesz, ha elhagyom.”

A PÁRKAPCSOLATON BELÜLI ERŐSZAK FORMÁI

A családon belüli erőszak általunk leggyakrabban tapasztalt formája a **párikapcsolati erőszak**, amelynek számos megnyilvánulási formája van. Az alábbiakban csupán a legjellegzetesebb példákat soroljuk fel.

Szóbeli erőszak: Ha valaki (rendszerint a férfi) lekicsinyli, sértegeti a nőt, vagy gúnyolódik vele, ha nevetség tárgyává teszi (például külseje, vallása vagy faji hovatartozása miatt), bántalmazással, veréssel fenyegeti párját, ha azzal fenyegetőzik, hogy elviszi a gyerekeket, vagy hogy öngyilkosságot követ el.

Lelki erőszak: Letagad lényeges dolgokat, elzárkózik a nőtől, kizárja őt gondolataiból, érzéseiből, ugyanakkor a nőt ellenőrzés alatt tartja, végletesen féltékenykedik, a nő önbizalmát módszeresen lerombolja, önálló döntéseit rendszeresen megkérdőjelezi, vagy nem veszi figyelembe. Mindenért a nőt okolja, még a saját agressziója miatt is, annak érzéseit, tapasztalatait kétségbe vonja (a bántalmazás súlyosságát illetően is), nem hajlandó megbeszélni a problémákat, vagy kétségbe vonja, ha a nő azt állítja, hogy prob-

lémák vannak. Megfélemlítően viselkedik: tör-zúz, megrogálja a nő érték tárgyait, csapkod, fegyverrel rettegésben tartja, félelmet keltően viselkedik (dühödten néz, üvölt), támadóan faggatózik, életveszélyesen vezet. Elszigeteli a nőt: megszabja, hogy a nő mit, és mit nem csinálhat, kivel találkozhat, kivel beszélhet, hová mehet, mit vehet föl, nem engedi, hogy mással barátkozzon, a családjával beszéljen, munkát vállaljon, pénzt tartson magánál. Elzárja előle a telefont, mindenhová elkíséri, folyamatosan az ellenőrzése alatt tartja otthon, munkahelyen, iskolában stb., átkutatja zsebeit, táskáját.

Testi erőszak: A nőt lökdösi, megüti, megpofozza, fojtogatja, a haját húzza, ököllel veri, belerúg, megharapja, rázza, megégeti, fegyverrel (például késsel, lőfegyverrel, nehéz tárggyakkal) fenyegeti vagy bántja. A nő legalapvetőbb jogait megtagadja, mozgásszabadságát, elemi igényeit korlátozza: nem engedi meg, hogy a nőnek tőle független magánélete is legyen, bezárja, kizárja, megkötözi, éhezteteti vagy szomjaztatja, nem engedi tisztálkodni, elrejtja a szükséges gyógyszereit, vagy nem ad rájuk pénzt.

Szexuális erőszak: Olyan szexuális tevékenységre kényszeríti a nőt, amit az nem akar, a szexszel fájdalmat okoz neki, vagy megalázza; megerőszakolja vagy intim testrészeit bántalmazza, kényszeríti, hogy másokkal közösjön. Meggátolja, hogy a nő fogamzásgátló szert, eszközt vagy módszert használjon.

Gazdasági, anyagi erőszak: Nem engedi, hogy a nő dolgozni járjon, vagy legyen saját pénze, illetve ha van, azt elviszi, és saját belátása szerint ad csak belőle. Közös néven levő céggel (Bt., Kft.) zsarolja. Minden kiadást, amire a nő kér pénzt, megkérdőjelez, miközben ő szabadon rendelkezik a pénzzel.

A korántsem teljes lista végén szeretnénk felhívni a figyelmet egy igen gyakori tévhitre: „Igaz, hogy a férfiak inkább oda-csapnak egyet, a nők viszont lelki terrorban tartják partnerüket.” Ez az érv szinte minden esetben elhangzik, amikor a párikapcsolati erőszak témája felmerül. **A valóságban azonban a fizikai erőszakot mindig kíséri lelki erőszak is.** Nem létezik olyan fizikailag agresszív bántalmazó, aki a lelki terrornak valamely – általában számos – formáját ne használná. Nem létezik tehát az idézett „viszontbántalmazás” sem – a bántalmazott nő nincs abban a helyzetben, hogy „törlesszen” a partnerének. A fizikai bántalmazásban az egyik fél (az esetek 95 százalékában a nő) kiszolgáltatott, a másik nem!